

Ενημερωτικό Σημείωμα που αφορά στα στατιστικά τουρκικών νηολογημένων πλοίων και πλοίων που έχουν αφιγθεί στην Κύπρο από τουρκικά λιμάνια (επικαιροποιημένο μέχρι 31 Ιουλίου 2023)

Επιμέλεια:

Δρ. Αντώνης Στ. Στυλιανού,
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Αρχής Λιμένων Κύπρου,

Παναγιώτης Αγαθοκλέους,
Διευθυντής Λιμανιού Λεμεσού

Πηγές:

Τμήμα Πληροφορικής Αρχής Λιμένων Κύπρου μέσω του συστήματος PCS,
Τμήμα Ρύθμισης Λιμενικών Θεμάτων Αρχής Λιμένων Κύπρου μέσω VTS,
Οικονομικό Τμήμα μέσω Γραφείου Χρεώσεων Αρχής Λιμένων Κύπρου

ΙΟΥΛΙΟΣ 2023

Πρόλογος:

Στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας που πραγματοποίησε η Αρχή Λιμένων Κύπρου, στο παρόν συνοπτικό ενημερωτικό σημείωμα καταγράφονται δεδομένα και στατιστικά στοιχεία που αφορούν σε ελλιμενισμό, απόπλου, αγκυροβόληση και επισκέψεις πλοίων από και προς Τουρκία στην Κυπριακή Δημοκρατία και άλλα συναφή ζητήματα. Σημειώνεται ότι η έρευνα είναι πρωτογενής, μέσω πηγών που διαθέτει η Αρχή Λιμένων Κύπρου και προς τούτο εκφράζονται θερμές ευχαριστίες στους λειτουργούς της Αρχής που παρείχαν προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Λιμένων Κύπρου τις σχετικές πληροφορίες ούτως ώστε να συνομολογηθεί το παρόν ενημερωτικό σημείωμα.

Το ενημερωτικό σημείωμα περιλαμβάνει το σχετικό νομικό πλαίσιο και περιστρέφεται γύρω από οκτώ (8) συγκεκριμένα ερωτήματα για σκοπούς εύκολης παραπομπής και αναφοράς, ως διαλαμβάνονται αμέσως πιο κάτω:

Σχετικά ερωτήματα που απαντώνται στο παρόν ενημερωτικό σημείωμα:

1. Πόσα πλοία νηολογημένα στην Τουρκία έχουν καταπλεύσει ανά έτος σε κυπριακά λιμάνια / αγκυροβόλια.
2. Ο σκοπός του κατάπλου τους (πχ ανεφοδιασμός, εκφορτώσεις, είδος φορτίου, κτλ.)
3. Τα τέλη που έχουν πληρώσει.
4. Πόσα πλοία που απέπλευσαν από τουρκικά λιμάνια έχουν καταπλεύσει ανά έτος σε κυπριακά λιμάνια / αγκυροβόλια).
5. Σε σχέση με το 4 αμέσως πιο πάνω, τα υπόλοιπα θέματα (2-3).
6. Πόσα πλοία που έχουν ελλιμενιστεί σε κλειστά λιμάνια στα κατεχόμενα έχουν μετά ελλιμενιστεί σε ανοικτά μας λιμάνια.
7. Σε σχέση με το 6 αμέσως πιο πάνω, ποιες οι ενέργειες που έχουν γίνει.
8. Πόσα πλοία νηολογημένα με άλλη σημαία πέραν της Κυπριακής ή Τουρκικής έχουν αποπλεύσει από λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας προς λιμάνια της Τουρκίας;

Εισαγωγή:

Ένεκα της τουρκικής εισβολής του 1974 και κατοχής έκτοτε του βορείου τμήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, τα λιμάνια και αγκυροβόλια που βρίσκονται στα κατεχόμενα εδάφη και χωρικά ύδατα της Δημοκρατίας έχουν κηρυχθεί ως κλειστά λιμάνια με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου. Ειδικότερα, αναφέρεται ότι οι σχετικοί περιορισμοί όσον αφορά στη χρήση των λιμανιών της Αμμοχώστου, του Καραβοστασίου και της Κερύνειας έχουν επιβληθεί με Διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 25 του Περί Ρυθμίσεως Λιμένων Νόμου ως ίσχυε τότε που εκδόθηκε στις 3/10/1974 (Κ.Δ.Π. 265/74) και το οποίο κηρύττει κλειστά τα λιμάνια στις κατεχόμενες περιοχές.

Οι περιορισμοί υπεβλήθησαν με σκοπό να στηριχθεί και διατηρηθεί η κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας πάνω στα λιμάνια και αγκυροβόλιά της και λόγω του ότι δεν μπορούσε πλέον η Αρχή Λιμένων Κύπρου, ο νόμιμος ιδιοκτήτης και διαχειριστής των λιμανιών, να διασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία τους και την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας στην περιοχή που ο τουρκικός στρατός κατέχει παράνομα από το 1974. Προς τούτο, η Κυπριακή Δημοκρατία για σκοπούς νόμιμης εισόδου και εξόδου στη Δημοκρατία προσώπων και αγαθών, δεν αναγνωρίζει εισόδους και εξόδους από τα πιο πάνω κλειστά λιμάνια και αγκυροβόλια της.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Περί της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμο του 1973 (Ν. 38/1973) και συγκεκριμένα το Άρθρο 15(2) επιβάλλονται κυρώσεις ως διαμείβεται στο εν λόγω εδάφιο, ήτοι:

«Ο πλοίαρχος ή και ο ιδιοκτήτης του πλοίου το οποίον κατά παράβασιν απαγορεύσεως διαταχθείσης δυνάμει του εδαφίου (1) εισπλέει και αποπλέει εκ κλειστού διά το πλοίον τούτο λιμένος ή εισέρχεται ή παραμένει εντός αυτού είναι ένοχος αδικήματος και υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσιν τα δύο έτη ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας δέκα χιλιάδας λίρας ή και εις αμφοτέρας τας ποινάς ταύτας, εν η δε περιπτώσει το πλοίον είναι εγγεγραμένον εις το Κυπριακόν Νηολόγιον, το εκδικάζον την υπόθεσιν

Δικαστήριον κέκτηται εξουσίαν όπως διατάξη την εκ του Νηολογίου διαγραφών του πλοίου τούτου.»

Η Τουρκική Δημοκρατία από το 1987 έχει επιβάλει εμπάργκο ελλιμενισμού σε τουρκικά λιμάνια πλοίων νηολογημένων στην Κυπριακή Δημοκρατία και σε πλοία τα οποία προσεγγίζουν κυπριακό λιμάνι ως το τελευταίο λιμάνι προσέγγισης τους πριν από την άφιξη τους στη Τουρκία. Το 1997 το εμπάργκο επεκτάθηκε σε πλοία τα οποία η διαχείριση τους γίνεται από εταιρείες που εδρεύουν στη Κύπρο και σε πλοία των οποίων η πλοιοκτησία είναι κυπριακών συμφερόντων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το τουρκικό εμπάργκο δεν εφαρμόζεται σε κρουαζιερόπλοια, τα οποία απρόσκοπτα και ανεξαρτήτως νηολόγησης ή διαχείρισής τους ή απόπλου από κυπριακά λιμάνια, μπορούν να καταπλέουν στα τουρκικά λιμάνια. Το παράδοξο αυτό γεγονός έγκειται στο γεγονός ότι στον τομέα κρουαζιέρων τα λιμάνια που περιλαμβάνονται στα δρομολόγια τους λειτουργούν συμπληρωτικά και όχι ανταγωνιστικά, και σε περίπτωση επιβολής από μέρος της Τουρκίας περιοριστικών μέτρων στον τομέα αυτό, τότε θα υπήρχε μεγάλη απώλεια εσόδων από το ναυτικό τουρισμό.

Τονίζεται το γεγονός ότι αυτοί οι αυθαίρετοι και μεροληπτικοί περιορισμοί που επιβάλλονται από την Τουρκία επηρεάζουν άμεσα την περαιτέρω ανάπτυξη της κυπριακής ναυτιλίας, των κυπριακών λιμανιών και της ευρύτερης ναυτιλιακής και λιμενικής βιομηχανίας σε μία στρατηγικής σημασίας περιοχή του κόσμου και δη την ανατολική Μεσόγειο, με εγγύτητα τη διώρυγα του Σουέζ, ένα από τους σημαντικότερους θαλάσσιους εμπορικούς διαδρόμους σύνδεσης των αγορών της Άπω Ανατολής με αυτών της Ευρώπης.

Η Τουρκία παραμένει παραβάτης του ίδιου του Πρωτοκόλλου της Άγκυρας που έχει υπογράψει και το οποίο προνοεί αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας και άμεσο άνοιγμα λιμανιών και αιθέρων για τα κυπριακά πλοία και αεροσκάφη.

Το πρόβλημα του τουρκικού εμπάργκο πρέπει να αντιμετωπιστεί ως πρόβλημα το οποίο παρεμποδίζει την ελεύθερη διακίνηση αγαθών και ατόμων μεταξύ Κρατών Μελών και είναι ενάντια στην πολιτική των Διευρωπαϊκών Δικτύων «για μια σταθερή και πολύτροπη ανάπτυξη των μεταφορών με παράλληλο περιορισμό των εμποδίων που αποτρέπουν την ανάπτυξη αυτή». Στρεβλώνει την εφαρμογή της αρχής του θεμιτού και ελεύθερου ανταγωνισμού στο ναυτιλιακό εμπόριο με την ΕΕ και προκαλεί σημαντικές αυξήσεις στο κόστος μεταφοράς, υπονομεύοντας παράλληλα την οικονομική ανάπτυξη και τη συνεργασία της περιοχής.

Επίσης, το πρόβλημα του τουρκικού εμπάργκο βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με τη δήλωση της Τουρκίας (Screening Report Turkey, Chapter 21 – Trans-European Networks, κεφ. II.a.) ότι στρατηγικός στόχος της για τις μεταφορές, ανάμεσα σε άλλα, είναι η ολοκλήρωση με την Ευρώπη και τις γειτονικές οικονομίες (integration with Europe and neighbouring countries) και ότι ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με το να δοθεί προτεραιότητα στις συνδέσεις με τους διαδρόμους των Διευρωπαϊκών Δικτύων και με την υλοποίηση έργων για ενδυνάμωση των συνδέσεων με τον Καύκασο, την Κεντρική Ασία και την Μέση Ανατολή.

Τονίζεται, παράλληλα, ότι η Κυπριακή Δημοκρατία, σεβόμενη τους Διεθνείς Κανονισμούς, το Ναυτικό Δίκαιο και τις βασικές αρχές διεξαγωγής του ελεύθερου εμπορίου χωρίς περιορισμούς και εμπόδια, δεν έχει επιβάλει το οποιοδήποτε εμπάργκο για τουρκικά νηολογημένα πλοία τα οποία μπορούν να ελλιμενίζονται στα κυπριακά λιμάνια, πλην εκείνων των πλοίων (τουρκικών ή άλλης σημαίας) που αποπλέουν από κατεχόμενα λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Κυπριακή Δημοκρατία εντείνει τις προσπάθειες της μέσω άσκησης των δικαιωμάτων της που απορρέουν από το σχετικό κοινοτικό κεκτημένο, προκειμένου να άρει τις προαναφερθείσες παραβιάσεις του διεθνούς και κοινοτικού δικαίου, να προστατεύσει τα δικά της εθνικά συμφέροντα και τα συμφέροντα της Κοινότητας γενικότερα.

Στο παρόν ενημερωτικό σημείωμα καταγράφονται ενδεικτικά στατιστικά δεδομένα που αφορούν τον κατάπλου πλοίων με τουρκική σημαία και πλοίων που καταπλέουν σε κυπριακά λιμάνια / αγκυροβόλια προερχόμενα από τουρκικά λιμάνια. Περιλαμβάνονται τα φορτία ως έχουν

καταγραφεί μέσω του συστήματος της λιμενικής κοινότητας (PCS) που λειτουργεί η Αρχή Λιμένων Κύπρου σε συνεννόηση με το Σύστημα Παρακολούθησης της Ναυσιπλοΐας (VTS) που επίσης βρίσκεται υπό την αιγίδα της Αρχής.

Απαντήσεις στα ερωτήματα που τίθενται:

Σε σχέση με τα ερωτήματα που τίθενται και αφορούν την ουσία του παρόντος ενημερωτικού σημειώματος και σύμφωνα με πληροφόρηση μέσω του συστήματος της λιμενικής κοινότητας (PCS – Port Community System) και σε συνεννόηση με το Σταθμό Παρακολούθησης της Ναυσιπλοΐας (VTS – Vessel Traffic System) που διαχειρίζεται και παρέχει ως υπηρεσίες η Αρχή Λιμένων Κύπρου, καταγράφονται τα κάτωθι σχετικά ως πραγματικά στοιχεία άνευ επεξεργασίας:

Ερώτημα 1: Πόσα πλοία νηολογημένα στην Τουρκία έχουν καταπλεύσει ανά έτος σε κυπριακά λιμάνια / αγκυροβόλια.

Από 1/1/2018 μέχρι και σήμερα είχαμε σύνολο έξι (6) τουρκικών νηολογημένων πλοίων ως ακολούθως (ανά λιμενική περιοχή):

Ζύγι	1
Λεμεσό	1
Λάρνακα	4
ΣΥΝΟΛΟ	6

Ερώτημα 2: Ο σκοπός του κατάπλου τους (πχ ανεφοδιασμός, εκφορτώσεις, είδος φορτίου, κτλ.)

Tankers 1

Bulk Carriers 5 (Unloading seeds, corns and cereals)

Ερώτημα 3: Τα τέλη που έχουν πληρώσει.

Όσον αφορά στις χρεώσεις που η Αρχή Λιμένων Κύπρου έχει επιβάλει στα πιο πάνω πλοία, διευκρινίζεται ότι επειδή οι 5 από τις 6 αφίξεις ήταν στα λιμάνια Λάρνακας (νέα ταρίφα) και Ζυγίου (εφαρμόζεται η παλιά ταρίφα), επιβλήθηκαν πέραν των δικαιωμάτων αποκομιδής σκυβάλων και ευκολιών υποδοχής, πλοηγικά δικαιώματα, δικαιώματα χρήσης ρυμουλκού, marine services charges κ.ά. χρεώσεις ύψους €12,026.21.

Ερώτημα 4 και Ερώτημα 5 : Πόσα πλοία που απέπλευσαν από τουρκικά λιμάνια έχουν καταπλεύσει ανά έτος σε κυπριακά λιμάνια / αγκυροβόλια):

Country of origin of voyages Turkey to Cyprus				
	2020	2021	2022	2023
To discharge cargo	111	90	129	40
To Land Passengers	1	0	0	0
To Land Passengers and Cargo	4	2	10	3
Without Cargo and Passengers	6	5	1	0
Total	122	97	140	43
Total NRT	1316979	957372	1399895	367289
Tankers	40	34	62	16
Bulk Carriers	29	28	31	9
Containers	6	9	6	3
Vehicle Carriers	3	2	1	1

Passenger	1	1	10	3
Other Cargo Vessels	43	23	30	11
Total	122	97	140	43

Ερώτημα 6 και Ερώτημα 7: Πόσα πλοία που έχουν ελλιμενιστεί σε κλειστά λιμάνια στα κατεχόμενα έχουν μετά ελλιμενιστεί σε ανοικτά μας λιμάνια.

Τα στοιχεία αυτά δεν τα διαχειρίζεται η Αρχή Λιμένων Κύπρου αλλά η Λιμενική και Ναυτική Αστυνομία. Ως κάλλιον γνωρίζουμε, δεν υπάρχουν τα τελευταία χρόνια τέτοιες περιπτώσεις που να έχουν καταγραφεί στα συστήματα της Αρχής, ενδεχομένως, όμως, να υπάρχουν ελάχιστες, μεμονωμένες περιπτώσεις που τυγχάνουν χειρισμού από άλλες υπηρεσίες / φορείς. Αποτελεί γεγονός ότι οι ναυτιλιακές εταιρείες ή / και οι ναυτικοί πράκτορες γνωρίζουν το δεδομένο της ύπαρξης της κανονιστικής διάταξης για τα κλειστά λιμάνια και αποφεύγονται, γενικά, οι εν λόγω ενέργειες.

Ερώτημα 8: Πόσα πλοία νηολογημένα με άλλη σημαία πέραν της Κυπριακής ή Τουρκικής έχουν αποπλεύσει από λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας προς λιμάνια της Τουρκίας;

Το 2022 7 κρουαζιερόπλοια και το 2023 (μέχρι σήμερα) 3 κρουαζιερόπλοια, τα οποία είναι νηολογημένα με άλλη σημαία πέραν της Κυπριακής, τα οποία απέπλευσαν από λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας προς λιμάνια της Τουρκίας. Τα προηγούμενα έτη και δη το 2020 και το 2021 δεν είχαμε οποιοδήποτε κρουαζιερόπλοιο να αποπλέει από τα κυπριακά λιμάνια προς τα τουρκικά λιμάνια και αυτό λόγω της πανδημίας, η οποία ως γνωστό επηρέασε σε μεγάλο βαθμό το τομέα κρουαζιέρων με σχεδόν όλο το στόλον των κρουαζιερόπλοιων να παροπλίζεται σε διάφορα λιμάνια και αγκυροβόλια ανά το κόσμο.

Σύνοψη:

Στη βάση των πιο πάνω στοιχείων εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- A. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν επιβάλλει εμπόριο σε τουρκικά νηολογημένα πλοία ή πλοία που αποπλέουν από τουρκικά λιμάνια.
- B. Υπάρχει νομική διάταξη που αφορά σε παραβιάσεις απόπλου από κλειστά λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Γ. Ο αριθμός τουρκικών νηολογημένων πλοίων που καταπλέουν στα ανοικτά λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ιδιαίτερα μικρός.
- Δ. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση πλοίων που αποπλέουν από τουρκικά λιμάνια και καταπλέουν σε ανοικτά κυπριακά λιμάνια.
- E. Για κρουαζιερόπλοια υπάρχει μια διαφορετική προσέγγιση, αν και τονίζεται το γεγονός ότι τα πλείστα είναι νηολογημένα σε τρίτη σημαία.